Metastatická rakovina prsníka a jej podtypy

Zverejnené: 16. júla 2024 | Autor: PharmDr. Ondrej Štefánik

Rakovina prsníka je najčastejším nádorovým ochorením žien. V roku 2022 bolo na celom svete diagnostikovaných 2,3 milióna žien a zaznamenaných 670 000 úmrtí. V tomto článku sa dozviete viac o metastatickej, invazívnej rakovine prsníka a jej podtypoch z pohľadu farmakoterapie, ktorú si rozoberieme v ďalšom článku.

Čo je to rakovina prsníka?

Rakovina prsníka je ochorenie, pri ktorom dochádza k abnormálnemu rastu buniek vytvárajúcich nádory. Bunky nádoru vytvárajú hrčky alebo lokálne zhrubnutie a môžu sa šíriť (metastázovať) cez lymfatické uzliny najčastejšie do pečene, pľúc alebo kostí. Liečba zahŕňa chirurgický zákrok, rádioterapiu a systémovú farmakoterapiu. V prípade včasného zachytenia rakoviny prsníka je vysoko pravdepodobná jej úspešná liečba.

Metastatická rakovina prsníka (4. štádium rakoviny prsníka) je nevyliečiteľné ochorenie, ktoré sa rozšírilo do

vnútorných orgánov. Vďaka vhodne nastavenej liečbe sa však môže zmenšiť veľkosť nádorov, spomaliť ich rast, a tým predĺžiť dobu prežívania a kvalitu života. Celková miera 5-ročného prežitia po stanovení diagnózy je 31 %.

Symptómy rakoviny prsníka

- hrčka alebo zhrubnutie prsníka,
- zmena veľkosti, tvaru alebo vzhľadu prsníka,
- začervenanie alebo iné zmeny na koži,
- zmena vzhľadu bradavky,
- abnormálna alebo krvavá tekutina z bradavky.

Ľudia s hrčkou v prsníku by mali vyhľadať lekársku starostlivosť, aj keď hrčka nebolí.

Po rozšírení metastáz sa môžu vyskytnúť príznaky súvisiace s miestom metastázy, napríklad bolesti a zlomeniny kostí či bolesti pľúc, dýchavičnosť a perzistentný kašeľ.

Rizikové faktory

Najsilnejším rizikovým faktorom rakoviny prsníka je logicky ženské pohlavie. Približne 99 % prípadov sa vyskytuje u žien a 0,5 – 1 % prípadov sa vyskytuje u mužov.

Ďalšími rizikovými faktormi sú:

- vyšší vek (nad 40 rokov),
- obezita,
- alkoholizmus,
- fajčenie,
- rodinná história rakoviny prsníka,
- mutácie v génoch BRCA1 (breast cancer gene 1), BRCA2 (breast cancer gene 2) a p53 (tumor protein P53),
- reprodukčná anamnéza (skorá prvá menštruácia, neskoré prvé tehotenstvo a neskorá menopauza),
- postmenopauzálna hormonálna liečba.

Podtypy metastatickej rakoviny prsníka

Rakovina prsníka je vysoko heterogénne nádorové ochorenie s tromi odlišnými podtypmi. Tieto podtypy sa od seba odlišujú rôznou expresiou štyroch základných kategórii receptorov. Luminálna rakovina prsníka sa vyznačuje zvýšenou expresiou hormonálnych receptorov (HR): konkrétne estrogénových receptorov (ER) a progesterónových receptorov (PR). HER2 podtyp je charakteristický zvýšenou expresiou receptora pre ľudský epidermálny rastový faktor 2 (HER2). Triple-negatívny karcinóm prsníka (TNBC) sa naopak vyznačuje absenciou expresie ktoréhokoľvek z vyššie spomínaných receptorov. Uvedené typy karcinómu prsníka sú prehľadne popísané v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka: Charakteristika podtypov metastatickej rakoviny prsníka

Podtyp	Luminálna rakovina prsníka	HER2	TNBC

Frekvencia (%)	65	20	15
ER	Áno	V niektorých prípadoch	Nie
PR	Väčšinou áno	V niektorých prípadoch	Nie
HER2	Nie	Áno	Nie
Mutácie	BRCA-2	p53	p53 a BRCA1
Prognóza	Dobrá/stredná	Stredná/zlá	Zlá